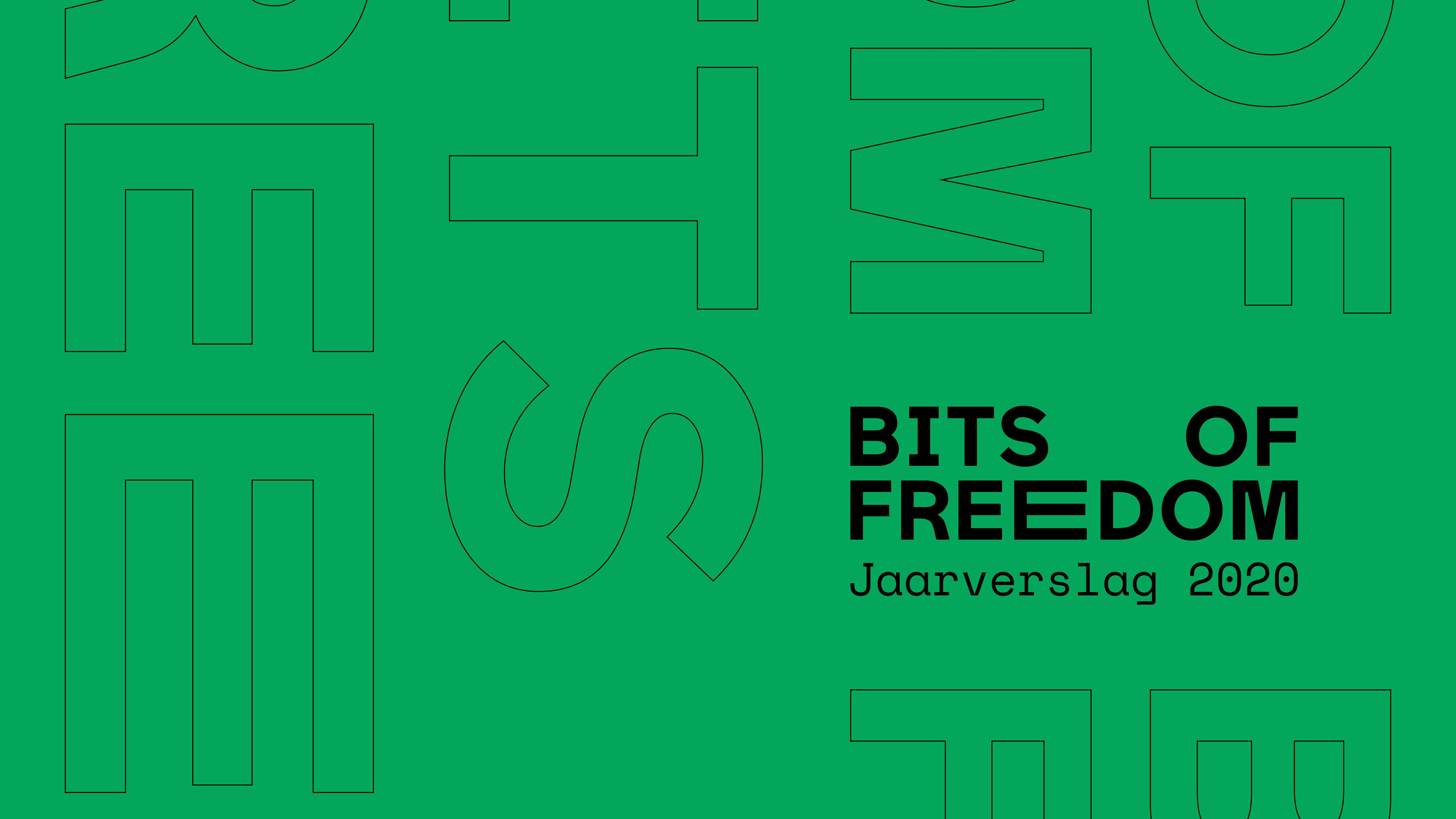

BITS OF FREEDOM

Jaarverslag 2020

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Onze hoogtepunten in 2020	5
We droegen bij aan een veiligere corona app	6
We beschermden jouw locatiegegevens	7
We hielpen mensen op Fixjeprivacy.nl met praktische tips	7
We kregen de analyse van 36 “high-risk”-applicaties van de politie boven tafel	8
We lanceerden een Europese campagne tegen biometrische surveillance	8
We hielpen 10 organisaties bij de lancering van My Data Done Right in hun land	9
We struinden 12 uur lang door het internet tijdens de Internet Marathon	9
We bouwden een online portal voor onze vaste donateurs	10
We waren veel op radio en tv en stonden regelmatig in de krant	11
En...	12
Over Bits of Freedom	13
Onze financiën	17
Dit zijn onze plannen voor 2021	25
Colofon	29

VOORWOORD

De rechtsstaat is het afgelopen jaar flink op de proef gesteld. Ter bestrijding van de coronacrisis heeft de overheid maatregelen getroffen die vergaande inbreuk maakten op onze rechten en vrijheden. Denk bijvoorbeeld aan het recht op onderwijs, de vrijheid van ondernemerschap en het recht om te demonstreren. Ook het recht op privacy werd het afgelopen jaar bevraagd en gewogen. Zoals we op 20 maart schreven, kan het inperken van vrijheden “een groter belang dienen dan het belang dat we met het recht op die vrijheid willen beschermen. Beleid is in die zin altijd een afweging van belangen. Als het goed is, doet het kabinet dat zorgvuldig en transparant.”

Wij spelen daarbij ook een rol. Die zien we als drieledig. We moeten ervoor zorgen dat er niet alleen aandacht is voor de kansen van technologische middelen, maar ook voor de risico's die de inzet ervan met zich kan meebrengen. Tegelijkertijd denken we constructief mee met beleidsmakers en volksvertegenwoordigers die onder grote druk snel moeten schakelen. En tot slot informeren we mensen over de maatregelen en hun handelingsperspectief.

De voornaamste maatregelen waar we ons het afgelopen jaar mee bezig hebben gehouden waren de app voor bron- en contactonderzoek en het voorstel om

telecomaanbieders te verplichten locatiegegevens van hun klanten te delen. Maar er is meer gebeurd: zorgverleners kregen makkelijker toegang tot jouw medische dossier, de horeca werd verplicht je te vragen naar je gezondheidsstatus en contactgegevens, en we zijn allemaal veel en veel afhankelijker geworden van digitale tools.

We zijn trots op de bijdrage die we hebben kunnen leveren aan de totstandkoming én controle op deze (voorgestelde) maatregelen. We deden dat met een constructieve houding waar mogelijk, en met scherpe actie waar moest. De ene keer agenderend, de andere keer adviserend.

Door op deze maatregelen onze verantwoordelijkheid te pakken, zijn er elders zaken van onze agenda gevallen. We hadden een grotere bijdrage willen leveren aan nieuwe Europese regels op het gebied van platforms en we hebben de lancering van ons “platformwijsheid”-project Korte Cursus Manipulatie uitgesteld tot 2021. Ook ons werk op het gebruik van data en algoritmen door de overheid en de gevaren daarvan voor de rechtsstaat, heeft vertraging opgelopen. En zoals zovelen, zijn ook onze evenementen dit jaar gesneuveld: we hebben jullie gemist bij de Big Brother Awards en de Godwin-lezing.

We gaan 2021 dus in met een volle agenda. Maar als we ook de komende jaren impact willen hebben, moeten we zorgen dat onze organisatie in de basis sterk en veerkrachtig blijft. We willen daarom tot slot twee ontwikkelingen onder de aandacht brengen.

Ten eerste willen we het hebben over gezond werken. In ons werkveld komt burn-out te vaak voor en het belang van goed werkgeverschap en gezond werken werd het afgelopen jaar extra benadrukt. Het onderwerp staat al een aantal jaar op onze radar en zal de komende jaren nog meer aandacht krijgen.

Ten tweede geven we je graag inzicht in onze financiering. Sinds onze heroprichting iets meer dan tien jaar geleden, is het verkrijgen van structurele steun van individuele donateurs een belangrijk aandachtspunt. Vaste donateurs houden je scherp (dank aan iedereen die het afgelopen jaar hun zorgen, kritiek en kudo's met ons hebben gedeeld) én de donaties stellen ons in staat langetermijnplannen te maken. 2020 is voor veel mensen ook financieel een moeilijk jaar geweest en dat hebben we rond de jaarwisseling gemerkt. We zijn toen aanzienlijk meer donateurs verloren dan in alle jaren hiervoor. Door goed financieel beleid en dankzij de steun van honderden nieuwe donateurs die ons het afgelopen jaar juist wisten te vinden, is dit op korte termijn geen ramp. Maar als de trend doorzet moeten we onze ambities op termijn wellicht

afschalen. Terwijl er juist zoveel werk ligt. Ook hier zullen we het komende jaar extra aandacht voor hebben.

Maar eerst nog even 2020. In dit jaarverslag staan de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen jaar centraal. Dit zijn de activiteiten waar we het meest trots op zijn en die de meeste impact hebben gehad. We willen iedereen die ons heeft gesteund - met een donatie, tijd of kennis - van harte bedanken. We kijken ernaar uit om met jullie ook van 2021 een jaar met vele hoogtepunten te maken.

Bits of Freedom, februari 2021

Team

Evelyn Austin

Rejo Zenger

Inge Wannet

Esther Crabbendam

Lotte Houwing

Nadia Benaissa

Bér Engels

Bestuur

Sophie Logothetis (voorzitter)

Judith Blijden (secretaris)

Wiens van Asselt (penningmeester)

Marjolein Lanzing

Janine Huizenga

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

EN

ONZE HOOGTEPUNTEN IN 2020

ONZ

We droegen bij aan een veiligere corona app

Op dinsdagavond 7 april kondigde Minister de Jonge tijdens een persconferentie aan dat hij de inzet van een contactonderzoek-app wilde onderzoeken. Zodra we het nieuws hoorden, namen we het initiatief voor wat al snel de Veilig Tegen Corona-coalitie ging heten. Nog geen 24 uur later publiceerden we, met onder andere Amnesty International Nederland, Platform Bescherming Burgerrechten en Waag, de randvoorwaarden en uitgangspunten waaraan zo'n app zou moeten voldoen: Als, zeiden we, dan op deze manier. De uitgangspunten werkten we op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) dezelfde week gedetailleerder uit. Dankzij deze snelle reactie en de samenwerking met vele experts, wisten we veel invloed te hebben op de discussie rondom, en de ontwikkeling van de app. We waren regelmatig in de pers om het nieuws te duiden, werden uitgenodigd bij een [hoorzitting](#) in de Tweede Kamer, voorzagen VWS voor en achter de schermen van input, en waren één van de genodigden om deel te nemen aan de evaluatie van de coronamaatregelen georganiseerd door het ministerie.

Met resultaat! Toen we aan het einde van de zomer de balans opmaakten, concludeerden we dat aan heel veel van de uitgangspunten van [veiligtegencorona.nl](#) was voldaan. De app voldoet technisch zo goed als volledig aan de eisen die we hebben

gesteld op het gebied van privacy en informatiebeveiliging, en het ontwikkelproces verliep ongekend open en transparant. Ook op juridisch vlak zijn aan onze belangrijkste eisen tegemoet gekomen: gebruik van de app (of niet) is altijd vrijwillig, en de wet die de inzet van de app juridisch mogelijk maakt, is maximaal drie maanden geldig voor hij moet worden verlengd. Hoewel sommigen van onze fundamentele zorgen blijven staan, bijvoorbeeld rondom de toenemende afhankelijkheid van de samenleving op Google en Apple, kijken we terug op een proces waarin de regering, de Kamer, de technische community en het maatschappelijk middenveld onder grote druk tot een mooi resultaat zijn gekomen. Goed nieuws dus!

We beschermden jouw locatiegegevens

Het verbaasde ons niets toen Minister de Jonge aankondigde telecomaانبieders te willen verplichten verkeers- en locatiegegevens van burgers te verstrekken. Via een spoedproces zou de telecommunicatiewet worden gewijzigd. Het razende tempo waarmee zo'n spoedproces verloopt maakt het moeilijk voor partijen als Bits of Freedom om input te leveren. Daarom hebben wij onze aandachtspunten voor het gebruik van locatiegegevens gedeeld met Kamerleden nog voor het wetsvoorstel er lag. Ook deelden we onze zorgen in de media. Toen het wetsvoorstel er eenmaal was bleek: het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat kon deze inbreuk op onze grondrechten niet voldoende rechtvaardigen. Het wetsvoorstel is daarmee kenmerkend voor een groter probleem: in een snelle greep naar technische wondermiddelen wordt de bescherming van onze rechten en vrijheden te lichtzinnig opzij geschoven.

We bleven gevraagd en ongevraagd advies geven, onder andere tijdens een hoorzitting in de Tweede Kamer. Na veel kritiek (onder andere de Raad van State, de Tweede Kamer en de Autoriteit Persoonsgegevens deelden veel van onze zorgen) is het wetsvoorstel op verschillende punten aangepast. Maar de tekst bleef op weerstand stuiten. Het was dan ook niet wonderlijk dat met het vallen van het kabinet, het voorstel controversieel werd verklaard. Wordt vervolgd...

We hielpen mensen op Fixjeprivacy.nl met praktische tips

Sinds 2015 onderhouden we samen met onze vrijwilligers de Internetvrijheid Toolbox, een verzameling adviezen, tools en handleidingen om mensen te helpen met hun vragen over privacy, vrijheid en veiligheid online. Drie thema's die veel met elkaar te maken hebben. Dit jaar gaven we deze website een giga make-over. Bij deze update letten we specifiek op de toegankelijkheid. Je vindt op de website tips over veilig videobellen, hoe je een wachtwoordmanager gebruikt, het aanpassen van de privacyinstellingen van je sociale media accounts en nog veel meer. Ook introduceerden we de zogenaamde "Toolkits" waarin ervaringsdeskundigen vertellen hoe je je in een bepaalde beroep of rol het best online kunt wapenen. Met bijdragen van onder andere Daniël Verlaan (tegen hackers), Hadjar Benmiloud (voor journalisten) en Milou Deelen (tegen online intimidatie). We zijn de redactie van 30+ vrijwilligers, die maandenlang gewerkt heeft aan deze prachtige website, enorm dankbaar!

We kregen de analyse van 36 “high-risk”-applicaties van de politie boven tafel

Zonder het vertrouwen van de burger kan de politie haar werk niet goed doen. Daarom is het belangrijk dat de politie zorgvuldig omgaat met de gegevens over burgers. In 2019 wobden we de evaluatie van 36 high-risk applicaties van de politie. Bijna een jaar later kregen we die evaluatie (zo’n 750 pagina’s) eindelijk boven tafel. Wat bleek? Van alle 36 “mission critical”-systemen van de politie, voldoet er geen eentje aan de regels rond privacy en informatiebeveiliging. Onze analyse haalde uitgebreid het nieuws: Trouw opende ermee op de voorpagina en er was onder andere aandacht voor bij het NOS Journaal, NRC, Volkskrant en NU.nl.

De grootschalige overtreding door de politie van wet- en regelgeving op het gebied van privacy en informatiebeveiliging is niet nieuw. ‘s Lands bekendste wetshandhaver heeft een lange historie van wetsovertredingen. Onze conclusie was daarom tweeledig. Ten eerste is het tijd dat er consequenties worden verbonden aan het falen van de politie. Ofwel: de Autoriteit Persoonsgegevens moet de wet gaan handhaven. Dat is zelfs *long overdue*. Ten tweede moet bij de vernieuwing van de Wet politiegegevens niet alleen aandacht zijn voor welke nieuwe regels nodig zijn met betrekking tot het veranderende gebruik van gegevens door de politie. Er moet óók aandacht zijn voor de implementatie en handhaving van die regels. Anders hebben we straks weer glanzende nieuwe regels, maar geen agent die zich eraan houdt. En daarvan wordt iedereen de dupe, politie inclusief.

We lanceerden een Europese campagne tegen biometrische surveillance

Biometrische surveillancetechnologie is in opmars. Eind 2019 experimenteerden al minstens vijftien Europese landen met deze technologie in de openbare ruimte. Wij vinden dat dit in een open en vrije samenleving niet hoort. Systemen voor biometrische massasurveillance kunnen bestaande structurele ongelijkheid verergeren, onrechtmatige profilering versnellen, en de vrijheid van meningsuiting en -vergadering remmen. Massasurveillance op straat belemmert alle mensen in het deelnemen aan maatschappelijke en sociale activiteiten.

De maatschappelijke kosten, met andere woorden, zijn groot. Te groot. Wij vinden daarom dat de wetgever de inzet van biometrische massasurveillance in de openbare ruimte moet verbieden. Samen met EDRI riepen we de Europese Commissie, het Europees Parlement en de lidstaten van de Europese Unie daartoe op. Ook lanceerden we de Europese coalitie “Reclaim Your Face” waarmee we de komende jaren de discussie aanjagen over de toepassing van biometrische surveillance in de openbare ruimte, en Europeanen zullen mobiliseren voor wetgeving die onze rechten en vrijheden beschermt.

We hielpen 10 organisaties bij de lancering van My Data Done Right in hun land

Sinds 25 mei 2018 gelden er nieuwe Europese privacyregels. Op basis van deze regels heb je verschillende rechten waarmee je in theorie meer grip kan krijgen op je gegevens. Maar je rechten moeten geen papieren werkelijkheid blijven. Daarom lanceerden we eind 2018 My Data Done Right: een tool waarmee jouw recht tot leven komt. My Data Done Right stelt jou in staat bedrijven en instellingen te vragen over welke data ze van jou beschikken, die data te laten corrigeren, te verwijderen of over te dragen. Inmiddels zijn er via de tool tienduizenden verzoeken gegenereerd.

Eind 2019 startten we een Europees samenwerkingsverband om te zorgen dat de tool voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk is. In 2020 gaven we de functionaliteit en vormgeving van de tool een update en maar liefst 10 organisaties localiseerden en lanceerden My Data Done Right in hun eigen land. Vanaf nu kunnen inwoners van onder andere Portugal, Servië, Spanje en Zweden in hun eigen taal via mydatadoneright.eu AVG-verzoeken genereren. Dat is mooi!

We struinden 12 uur lang door het internet tijdens de Internet Marathon

Nadat we het event in maart vanwege corona moesten afblazen, vond, in samenwerking met de Balie, in september eindelijk de Internet Marathon plaats. Twaalf uur lang onderzochten we met wetenschappers, ervaringsdeskundigen en activisten de staat van het internet. We spraken onder andere met activist Renata Ávila en onderzoeker Holly Robbins over manipulatie op platforms en van verkiezingen, hoorden van internetkunstenaars Rafael Rozendaal en Constant Dullaart, en vroegen Charlotte Bouwman (Lijm de Zorg) het hemd van het lijf over de keus tussen online en fysiek actievoeren. Politicus Kathalijne Buitenweg vertelde over haar ervaringen met vrouwenhaat op internet, Zawadi Done over hoe het is om ethisch hacker te zijn, en wetenschapper Tamar Sharon deed een boekje open over *big tech* en de gezondheidsindustrie. In totaal hadden we meer dan dertig mensen te gast en verwelkomden we 70 bezoekers *corona-proof* in de Balie. Een mooie *deep dive* door 50 jaar internet. Wij kunnen er nog wel 12 uur over doorpraten.

We bouwden een online portal voor onze vaste donateurs

Bits of Freedom wordt financieel gesteund door duizenden donateurs. Meer dan 3.000 van hen doen dat via automatische incasso. Het hebben van vaste donateurs is essentieel: daar kun je organisaties op bouwen, plannen door maken en mee vooruit kijken. Zij vormen de hoeksteen van ons werk.

Voor deze vaste donateurs hebben we dit jaar een online portal gebouwd. Daarmee wordt het mogelijk om als donateur zelf je gegevens aan te passen. Vanaf nu kun je bijvoorbeeld makkelijk je rekeningnummer wijzigen, je donatie verhogen of de frequentie van je donatie aanpassen. En ja, ook je donatie opzeggen. Want dat moet net zo makkelijk zijn als donateur worden.

We waren veel op radio en tv en stonden regelmatig in de krant

Kranten en tijdschriften wisten ons goed te vinden en we publiceerden meerdere opiniestukken. We waren in 2020 ook tientallen keren op radio en tv en haalden meerdere keren de grote avondjournaals. Hier een kleine selectie uit de media-optredens met beeld en/of geluid.

Vooruitblikken op coronamaatregelen @ Iedereen Live

Over de corona app @ NOS

Over de corona app @ de Tweede Kamer

Over online censuur en Fixjeprivacy.nl @ podcast Damn, Honey

Over politieke micro-targeting @ Pointer

Over de wijziging Telecommunicatiewet @ de Tweede Kamer

Over surveillance ten tijde van corona @ podcast Radio Rechtsstaat

Over de AVG en het vragen van een kopie ID @ Radio 1

Over datahandel en wat jij kunt doen @ Kassa

Over meer en meer camera's met gezichtsherkenning @ BNR

En...

We schreven meerdere keren over [platformmacht](#) en de [noodzaak](#) voor [regulering](#).

We voorzagen het [kabinet](#) en de [Europese commissie](#) van advies over het reguleren van online content en vonden ook iets van de plannen van de Europese Commissie voor nieuwe [platformregels](#). We namen deel aan een bijeenkomst van ECP over cookiemuren en persoonsgegevens als betaalmiddel, en hebben ons toch weer beziggehouden met [de bescherming van versleuteling](#).

Daarnaast duiden we verschillende [rapporten](#) die uitkwamen over de implementatie van de [Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten](#). We hebben bijgedragen aan de positie van onze koepelorganisatie European Digital Rights (EDRi) op AI en input geleverd op de AI White Paper van de Europese Commissie. We schreven ook mee aan de EDRi-posities op [immunitetspaspoorten](#) en [biometrische surveillance](#). In Nederland pleitten we meermaals voor meer capaciteit voor de [Autoriteit Persoonsgegevens](#). Tot slot liep Sarah Stapel bij ons stage: zij deed onderzoek naar verschillende coronamaatregelen en [welke gegevens](#) daarmee gemoeid zijn.

VOORWOORD

HOOGTEPUNTEN

OVER ONS

FINANCIËN

PLANNEN

COLOFON

OVER

OVER BITS OF FREEDOM

BITS

De statutaire doelstelling van Bits of Freedom is “het verdedigen en bevorderen van digitale burgerrechten in de informatiemaatschappij, waaronder in het bijzonder het grondrecht op communicatievrijheid en het grondrecht op privacy, en al hetgeen met het vooraanstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.”

Team

We hebben drie nieuwe collega's welkom geheten: Jason van der Leeuw (systeembeheerder), Nadia Benaissa (beleidsmedewerker) en Bér Engels (communicatietrateg). Nadia heeft een achtergrond als AVG-jurist en heeft hiervoor bij een grote gemeente gewerkt als functionaris gegevensbescherming. Naast een goed activistenhart, brengt ze dus interessante ervaring mee uit de publieke sector. Nadia zal bij ons een nieuwe invulling geven aan het dossier rondom data, algoritmen en rechtvaardigheid (voorheen “Grip op profilering”). Bér heeft een achtergrond in de muziek- en evenementenbranche en heeft hiervoor gewerkt bij Cineville. Jason, tot slot, is een autodidact systeembeheerder met een achtergrond in de filosofie. Helaas hebben we aan het einde van het jaar ook weer afscheid van hem moeten nemen.

Esther Crabbendam was onze campaigner en is onze nieuwe bewegingbouwer geworden. Zij gaat zich vanaf 2021 richten op het mobiliseren van mensen in de

strijd voor digitale rechten. De campaigner-rol ruilen we in voor die van ledenwerver. Deze persoon gaan we in het nieuwe jaar werven en wordt verantwoordelijk voor het aantrekken van individuele- en bedrijfsdonateurs.

Eind 2020 hebben we afscheid genomen van onze vormgever Karim Khamis. Karim werkte sinds 2017 bij ons en heeft een grote stempel weten te drukken op onze communicatieuitingen en op het team. Naast zijn werk bij Bits of Freedom heeft Karim altijd zijn eigen ontwerpbureau Cablai aangehouden. Vanaf 2021 gaat hij zich daar vol op storten. We zullen hem onwijs missen en kijken uit naar alle mooie projecten die uit zijn koker zullen komen.

Bestuur

We hebben afscheid genomen van onze penningmeester Clemens la Lau en van Hermine Masmeyer, algemeen bestuurslid met de HR portefeuille. We hebben in Wiens van Asselt (penningmeester) en Janine Huizenga (algemeen bestuurslid) twee mooie opvolgers gevonden. Wiens heeft een lange loopbaan achter de rug bij Gemeente Amsterdam, en Janine is afdelingshoofd Interactive Design op de kunstacademie in Den Haag.

Daarnaast stond voor het bestuur het jaar in het teken van het vinden van een opvolger voor onze voorzitter, Lonneke van der Velden. Na zich negen jaar voor Bits of Freedom te hebben ingezet, verliest het bestuur met Lonneke niet alleen een gepassioneerde activist, academicus en veldexpert, maar ook een bestuurslid met een groot institutioneel geheugen. We zijn dan ook zeer verheugd dat we na een uitgebreide zoektocht Sophie Logothetis welkom hebben mogen heten als voorzitter en Lonneke haar in alle rust heeft kunnen inwerken. Sophie werkt als programmamanager voor het EU subsidieprogramma Europe for Citizens, dat projecten ondersteunt ten behoeve van burgerparticipatie en democratische betrokkenheid. Ook is ze de liaison van een Europees cultureel netwerk, genaamd EUNIC. We kijken uit naar de expertise en nieuwe perspectieven die Sophie zal bijdragen aan de organisatie!

Tot slot hebben het bestuur en de directeur een nieuwe meerjarenstrategie opgesteld voor 2021-2025 en is er veelvuldig contact geweest over de impact van corona op de organisatie en het team.

Vrijwilligers

De coronacrisis in combinatie met het ontbreken van een bewegingbouwer betekent dat het dit jaar voor onze vrijwilligers een rustig jaar was. Het belangrijkste vrijwilligersproject dat we in 2020 draaiden was het vernieuwen van de Internetvrijheid Toolbox. Daarnaast zijn onze vertaaltvrijwilligers als vanouds druk geweest, en hebben we een indrukwekkende nieuwe groep creatieven die ons met raad en daad zal bijstaan in onze communicatie. We zijn iedereen die ons heeft geholpen dit jaar ontzettend dankbaar!

Raad van advies

De raad van advies bestaat uit prominenten met expertise op het gebied van recht, politiek, media/communicatie, kunst, technologie en het bedrijfsleven. In 2020 bestond de raad uit de volgende leden: Jaap-Henk Hoepman (voorzitter), Amade M'charek, Anneke Jansen, Antoinette Hertsenberg, Eleni Kosta, Linda Duits, Lineke Sneller, Maxim Februari, Mohamed el Maslouhi, Olaf Kolkman, Ot van Daalen en Sarah Hagens. De leden van de raad van advies ontvangen geen (onkosten)vergoeding.

Meer informatie over de medewerkers, de bestuursleden en de leden van de raad van advies is te vinden [op onze website](#).

Het internationale netwerk

We zijn één van de oprichters en actief lid van European Digital Rights (EDRi), een netwerk van meer dan 40 organisaties die opkomen voor internetvrijheid. We hebben een bijdrage geleverd aan EDRi's nieuwe meerjarenstrategie en waren aanwezig bij de (online) General Assembly. Ook leverden we input aan Digital Freedom Fund en EDRi in de context van het dekoloniseren van het digitale rechteveld. Tot slot hielpen we 13 organisaties om My Data Done Right te localiseren (vertalingen en het aanleggen

van een database met lokale organisaties) en bestendigden we de manier waarop deze organisaties samenwerken.

Werkgeverschap

De gezondheid van medewerkers verdient in tijden van corona nog meer aandacht. We stonden dit jaar elke week een paar keer stil bij hoe het met iedereen gaat, en troffen maatregelen om het team te helpen omgaan met de ongewone (stressvolle) tijden en veranderende werkomstandigheden. Ook vonden we manieren om elkaar op regelmatige basis veilig, *in real life* te zien. Het is zelfs twee keer gelukt om het hele team *corona-proof* bij elkaar te brengen.

Als werkgever stellen we de volgende vijf zaken centraal: bestaanszekerheid, gelijke kansen, regie over je werk, werk/privé balans, en investeren in professionele ontwikkeling. Daartoe zullen het komende jaar vier stukken beleid worden opgeleverd, namelijk voor het installeren van een vertrouwenspersoon en klachtencommissie, een aanpassing van ons partnerverlofbeleid, een sabbaticalbeleid en een pensioenbeleid. Ook zullen we regelmatig de werkdruk en onze werkgewoontes evalueren, en krijgen we een externe evaluatie van ons beloningsbeleid en salarishuis.

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

ONZE FINANCIËN

ONZE

Onze inkomsten in 2020

De inkomsten van Bits of Freedom in 2020 bedroegen € 862.246. Die inkomsten kwamen voor 37% van individuele donateurs, grote fondsen droegen 43% bij en 11% kwam van bedrijfssupporters. De laatste 9% kwam binnen via projectfinanciering en merchverkoop.

Inkomsten 2020 (x € 1.000)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Individuele donateurs	315	324	297
Fondsen	372	293	208
Bedrijfssupporters	98	95	80
Overig	6	0	3
Subtotaal	791	712	588
Projectfinanciering	71	40	67
Totaal	862	752	655

We hebben van individuele donateurs € 18.649 meer steun ontvangen dan in 2019. We vonden 598 nieuwe vaste donateurs en verloren er 454, er kwamen er dus netto 144 bij. Daarmee gaan we 2021 in met 3.178 vaste donateurs.

In 2020 werden we in onze kernkosten gesteund door Adessium Foundation, Gieskes-Strijbis Fonds, Internet4all, Ford Foundation, Open Society Foundations (OSF), SIDN en Stichting Democratie en Media. We kregen projectfinanciering van Adessium en SIDN fonds voor Fixjeprivacy.nl en de Korte Cursus Manipulatie.

De volgende bedrijven steunden ons in 2020

Met € 10.000 of meer

Bitonic, Duckduckgo en Freedom Internet.

Met € 2.500 of meer

BIT, Greenhost, IB-Vision, iunxi - serious ict infrastructure, Mollie, m7, Startmail, Unc Inc, VoIPGRID en Voys.

Met € 1.000 of meer

Argeweb, Cryptography in Context, Eureka Unlimited, Hunki Enterprises, Intermax Cloudsourcing, Pcextreme, Root Legal en VBVB ICT.

Met € 500 of meer

Allekabels, Autoverzekering.nl, Considerati, CT&V advies, Easyswitch.nl, GeoCat, Green Mini host, Het Rooster, iCulture, Independer, iPerity, Mijndomein, NederHost, Nijweide BV, PrivacyLab, Prijs Vergelijken, RealConnections, Saldo Management, Sooda internetbureau B.V., Telefoon Abonnement, Tifkap Enterprises, VPN diensten, VPN Gids en Zygomatic.

Met € 250 of meer

Filosofie in actie, KennemerWeb - Alkmaars Webdesign, Leemshop, Lumifin Privacy Professionals, Mindshards.

Tot slot ontvingen we steun in natura van: Bitonic, Blendle, Byte, CipherMail, Cyso, Ekco, Leaseweb, Mollie, Passbolt, Rick Pastoor, Rootgamer, Sentia en Xolphin.

Onze uitgaven in 2020

De uitgaven in 2020 bedroegen € 586.461:

Uitgaven 2020 (x € 1.000)

	Realisatie 2020	Begroot 2020	Realisatie 2019
Personeelskosten	431	618	503
Huisvesting	26	29	32
Kantoor	6	11	4
Communicatie	23	17	6
Opbouwen beweging	17	22	17
Algemene kosten	28	45	25
Subtotaal	531	742	587
Projectgebaseerd	55	45	44
Totaal	586	787	631

Het resultaat over 2020

In reactie op de ontwikkelingen rondom de coronacrisis hebben we in maart 2020 verschillende scenarios geschetst, op basis waarvan we maatregelen hebben getroffen om de lange-termijn risico's voor de organisatie zoveel mogelijk te beperken. We hebben ervoor gekozen om te anticiperen op tegenvallend inkomsten. De enige plek waar we substantieel onze kosten kunnen minderen, is in onze personeelskosten. We hebben daarom het aannemen van nieuwe medewerkers deels uitgesteld: van de drie nieuwe krachten die vorig jaar bij ons zouden beginnen, hebben we er één aangenomen. Dat heeft meteen flinke impact op onze uitgaven.

Qua inkomsten was het ook een heel ander jaar dan gepland. We hebben bovengemiddeld veel nieuwe donateurs welkom geheten, maar er hebben ook bovengemiddeld veel donateurs hun donatie opgezegd. Dat betekent dat we onze begrote donateursgroei niet hebben gehaald en de inkomsten van donateurs lager uitvallen dan begroot. Bij fondsen en bedrijfsdonateurs vonden we daar tegenover meer inkomsten dan verwacht.

Onderaan de streep betekent het dat we met een positief resultaat het jaar afsluiten. Aan het einde van 2020 was onze continuïteitsreserve gestegen naar €605.185. Het

komende jaar zetten we deze reserve in om de organisatie weer aan te sterken.

Tot slot: we willen zo efficiënt mogelijk werken. Het uitgangspunt is dat niet meer dan 20% van ons geld en onze tijd wordt besteed aan fondsenwerving, beheer en administratie. In 2020 is ongeveer 7,2% van onze middelen besteed aan fondsenwerving. De belangrijkste fondsenwervingsactiviteit in 2020 was het uitzetten van twee donateursvragen, in augustus en november. Daarnaast is ongeveer 7,8% van onze uitgegeven middelen besteed aan beheer en administratie. Bijna 85% van onze uitgegeven middelen zijn dus direct besteed aan de doelstelling van Bits of Freedom: het verdedigen van digitale burgerrechten en opkomen voor internetvrijheid.

Het financiële jaarverslag over 2020 is gecontroleerd door WITH Accountants en is [hier te downloaden](#).

Onze begroting voor 2021

We verwachten in 2021 € 892.567 aan inkomsten te ontvangen.

Verwachte inkomsten 2021 (x € 1.000)

Begroot 2021	
Individuele donateurs	314
Fondsen	410
Bedrijfssupporters	85
Overig	0
Subtotaal	809
Projectfinanciering	84
Totaal	893

We willen 400 nieuwe vaste donateurs vinden die gemiddeld € 65 per jaar bijdragen.

Een aantal fondsen heeft hun steun voor 2021 al toegezegd (Adessium, Gieskes-Strijbis Fonds, Ford Foundation, OSF, SIDN en Stichting Democratie en Media) en het is onze ambitie om in 2021 een nieuw fonds te vinden dat ons ondersteunt in de vorm van structurele financiering (voor ongeveer € 60.000). We denken dat onze inkomsten uit bedrijfsdonaties gelijk kunnen blijven. De projectinkomsten zijn afhankelijk van toegekende subsidies voor specifieke projecten en evenementen en zullen naar verwachting rond de € 84.000 liggen.

De kernuitgaven van Bits of Freedom zullen in 2021 naar verwachting € 817.510 bedragen. Daarbij is rekening gehouden met 6 mensen die vier of meer dagen in de week werken en 4 parttime medewerkers (8,25 FTE) en met onvoorziene kosten. Een aantal specifieke projecten en evenementen is al begroot voor een bedrag van € 104.200. Denk bijvoorbeeld aan de Big Brother Awards, de Korte Cursus Manipulatie en de doorontwikkeling van My Data Done Right. De daadwerkelijke projectkosten (en dus het besluit of projecten worden uitgevoerd) is mede afhankelijk van hoeveel projectsubsidies toegekend worden. De totale verwachte uitgaven komen daarmee uit op € 921.710.

Verwachte uitgaven 2021 (x € 1.000)

	Begroet 2021
Personeelskosten	680
Huisvesting	31
Kantoor	13
Communicatie	26
Opbouwen beweging	27
Algemene kosten	41
Subtotaal	818
Specifieke projecten	104
Totaal	922

Het verschil tussen de begrote inkomsten en uitgaven is € 29.143. Dit negatieve resultaat wordt aangevuld vanuit de continuïteitsreserve die daarmee op ongeveer 49% van de verwachte kosten van het volgende begrotingsjaar komt.

Onze financiering in de komende jaren

Het is voor Bits of Freedom heel belangrijk om een duurzame financiële situatie te hebben en we willen volledig onafhankelijk blijven. Met onze financiële planning proberen we steeds vijf jaar vooruit te kijken. We willen dat de helft van onze inkomsten van individuele donateurs komt. Van fondsen en stichtingen willen we ongeveer 35% van onze inkomsten ontvangen (liever structureel dan op projectbasis) en van bedrijven hopen we op termijn ongeveer 15% te mogen ontvangen. Geen enkele bedrijfssupporter mag meer doneren dan 10% van onze continuïteitsreserve.

Het wordt een uitdaging om onze ambities de komende jaren te realiseren. We zullen in 2021 een nieuwe donateursstrategie ontwikkelen en hopen onder andere door middel van een donateurscampagne het jaar af te sluiten met 400 nieuwe donateurs.

Van de meeste van onze fondsen ontvangen we kernfinanciering voor meerdere jaren. In 2021 zullen we ons inzetten om verschillende contracten die op een eind lopen te vernieuwen. Daarmee zit er de komende jaren elk jaar nog een gat in onze begroting tussen de € 60.000 en € 150.000. Het is onze ambitie om deze deels op te vullen

door nieuwe fondsen aan ons te binden. Voor het andere deel zetten we onze goede reservepositie in om de organisatie te versterken zodat we de uitdagingen van de komende jaren het hoofd kunnen bieden.

Op het gebied van vermogensbeheer en financiële reserves streeft Bits of Freedom ernaar om een continuïteitsreserve van minimaal een kwart van onze jaarlijkse kosten voor het komende jaar aan te houden. Daar zitten we momenteel ruim boven. Dit is een gangbaar percentage voor ngo's van ons formaat. Deze reserve wordt gebruikt bij onverwacht hoge uitgaven en onverwacht tegenvallende of laat binnenkomende inkomsten. Zo kunnen we de continuïteit van de stichting een aantal maanden garanderen. Het maakt het ook mogelijk om verantwoorde risico's te nemen met de begroting.

VOORWOORD

HOOGTEPUNTEN

OVER ONS

FINANCIËN

PLANNEN

COLOFON

DIT ZIJN ONZE

PLANNEN VOOR 2021

DRAFT

Het wordt een uitdagend jaar, maar we zien veel kansen. Kansen om beleid te beïnvloeden, om bewustwording te vergroten en om daarmee een positieve impact te hebben op de rechten en vrijheden van iedereen in Europa, om te beginnen hier in Nederland. Hier een voorproefje van onze plannen voor 2021.

We komen op voor jouw rechten en vrijheden bij nieuwe coronamaatregelen

In 2020 hebben we de voorwaarden gecreëerd voor een goed inhoudelijk debat over het wetsvoorstel dat telecomaانبieders zou verplichten jouw locatiegegevens te delen. Mocht het voorstel weer ter tafel komen, dan zorgen we dat onze standpunten terechtkomen bij kamerleden en in de media. We blijven scherp op de evaluaties en verlenging van de inzet van de CoronaMelder en monitoren de ontwikkelingen rondom een “gezondheidspaspoort”.

We zorgen voor meer bewustwording

Rondom de verkiezingen vragen we, via een stembusakkoord en een verkiezingsdebat, aandacht voor digitalisering. Ook lanceren we de Korte Cursus Manipulatie waarmee we mensen informeren over manipulatie op YouTube, Instagram en Facebook. We onderzoeken of we mensen kunnen steunen die lokaal actief willen worden in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Met een kernredactie houden we fixjeprivacy.nl up-to-date zodat er een online plek is waar je naartoe kunt met vragen over veiligheid en privacy op het internet. Tot slot organiseren we aan het einde van het jaar de Big Brother Awards 2021.

We geven de randvoorwaarden aan van een pluriform online ecosysteem

Een kleine handvol multinationals domineert het communicatielandschap. De platforms lijken steeds machtiger te worden en de positie van burgers steeds zwakker. Wat gaan wij hier tegen doen? We leveren inbreng bij de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Nederlandse regering op wetsvoorstellen die als doel hebben het reguleren van platforms. Daarbij focussen we ons hoofdzakelijk op interventies die gericht zijn op het veranderen van het ecosysteem, zoals het afdwingen van interoperabiliteit. Daarnaast zorgen we dat de dominantie van platforms en het belang van platformregulering regelmatig aandacht krijgen in de media en het parlement.

We vragen aandacht voor onverantwoord gebruik van data en algoritmen door de overheid

We zorgen dat de risico's van het gebruik van data en algoritmen regelmatig op de agenda staan bij pers en politiek. We werken binnen EDRI samen om te zorgen dat nieuwe Europese AI-regulering de rechten en vrijheden van burgers beschermt.

We leveren een bijdrage aan nieuwe regels voor de politie

We vragen aandacht in de media en bij het parlement voor de structurele schending van de Wet politiegegevens (Wpg) door de politie. We leveren input op de modernisering van de Wpg en stimuleren de Autoriteit Persoonsgegevens om zichtbaar en effectief te handhaven op de naleving ervan.

We strijden voor een verbod op biometrische surveillance in de publieke ruimte

We zullen in Den Haag en Brussel lobbyen voor een verbod op biometrische massasurveillance in de publieke ruimte. Als onderdeel van de Europese “Reclaim Your Face”-coalitie zorgen we op dit onderwerp voor meer bewustwording en lanceren we een European Citizens Initiative.

We vragen om betere waarborgen voor de sleepwet

De officiële evaluatiecommissie heeft de sleepwet geëvalueerd. Zij kwam tot de conclusie die wij al kenden: wanneer de geheime diensten gegevens in bulk verzamelen en verwerken, worden onze burgerrechten onvoldoende beschermd. Een helder rapport, maar daarmee is de praktijk nog niet veranderd. De wet zelf moet verbeterd worden. Het huidige Wijzigingsvoorstel beantwoordt niet aan de problematiek die de evaluatiecommissie schetst. Er moet dus meer gebeuren. Totdat er een voldoende mate van bescherming in de wet zelf staat, blijven wij gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.

We beschermen het grenzeloos gebruik van versleuteling

Als jij je laptop in de trein vergeet, wil je niet dat iemand anders met jouw bestanden aan de haal kan. En als je een intiem berichtje verstuurt aan je partner, dan wil je ook niet dat anderen meelezen. Om informatie online te beschermen, gebruiken we encryptie. Over de hele wereld willen overheden dat opsporings- en geheime diensten bij die versleutelde informatie kunnen. Maar dat gaat ten koste van de veiligheid. Wij zullen ons inzetten om ervoor te zorgen dat de Nederlandse regering niets doet dat de beschikbaarheid en toepassing van versleuteling begrenst.

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

COLOFON

Stichting Bits of Freedom (Bof) is gevestigd in Amsterdam en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34121286. De organisatie van Bits of Freedom bestaat uit de raad van bestuur (bestuur) en het bureau. Het bureau bestaat uit de directeur en de overige medewerkers. Een onafhankelijke raad van advies staat de directeur bij ten aanzien van inhoudelijke strategische vraagstukken. De dagelijkse en strategische leiding van Bits of Freedom ligt bij de directeur.

Bits of Freedom is een Algemeen nut beogende instelling (ANBI).

[Statuten](#)

Adres:

Prinseneiland 97hs

1013 LN Amsterdam

www.bitsoffreedom.nl

Contact:

Evelyn Austin

+31 6 2689 5124

evelyn@bitsoffreedom.nl

Donaties:

IBAN NL73 TRIO 0391107380

Ontwerp en opmaak:

[Unc Inc](#)

Maart 2021